

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 313/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Chovanec s. r. o., Vojtecha Tvrdeho 17, Žilina, IČO 36 436 640, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Chovanec, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 155/2021 z 13. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 16. februára 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 155/2021 z 13. decembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 25 C 34/2012 sa sťažovateľ ako žalobca domáhal proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej sťažovateľovi trestným stíhaním a výkonom väzby. Okresný súd rozsudkom č. k. 25 C 34/2012-894 z 18. septembra 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy z titulu výkonu väzby vo výške 25 000 eur, zaplatiť sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy

z titulu trestného stíhania vo výške 25 000 eur, vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov konania.

2.1. Na základe odvolaní podaných sťažovateľom a žalovanou Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 8 Co 26/2019-1048 z 28. februára 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zmenil rozsudok okresného súdu tak, že žalovaná je povinná zaplatiť sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy z titulu výkonu väzby v sume 13 300 eur a z titulu trestného stíhania v sume 15 000 eur. Vo zvyšnej časti žalobu sťažovateľa zamietol. Vo výroku v poradí treťom (zamietnutie zvyšku žaloby) rozsudok okresného súdu zostal nedotknutý. Krajský súd zároveň priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy 28 300 eur.

2.2. Proti rozsudku krajského súdu podali obe strany sporu dovolania, o ktorých najvyšší súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že dovolania sťažovateľa a žalovanej odmietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta porušenie označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktoré považuje za arbitrárne, pričom argumentuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení „zovšeobecnil kritéria pre určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonný výkon väzby“.

4. Na základe uvedeného navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv malo dôjsť tým, že najvyšší súd napadnutým uznesením arbitrárne odmietol dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu.

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

7. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123,

§ 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realita by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na príslušnom súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

10.1. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané

rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľne a logicky odôvodnené. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru však nepatrí právo účastníka dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania.

11. Sťažovateľ v rámci dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) namietal nesprávne právne posúdenie v podstate rovnakej otázky, akú formulovala žalovaná (súvisiacej s určením primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy), ale v opačnom garde – kým žalovaná namietala neprimeranú výšku priznanej sumy, sťažovateľ považoval priznanú sumu za nízku, najvyšší súd bez ďalšieho poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 106/2013 a rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 1 Cdo 133/2018.

11.1. Najvyšší súd v napadnutom uznesení predovšetkým uviedol, že dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP predpokladá rozdielnu rozhodovaciu činnosť dovolacieho súdu, za ktorú *ex lege* nemožno považovať rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, teda odvolacieho súdu. Podľa názoru najvyššieho súdu už len z uvedeného dôvodu bolo treba považovať dovolanie sťažovateľa za neprípustné, pretože § 421 ods. 1 písm. c) CSP nie je založený na (prípadne) rozdielnej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu a odvolacieho súdu.

11.2. Pokiaľ ide o sťažovateľom uvádzané odlišné rozhodnutie najvyššieho súdu, najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že otázka, aká má byť výška náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím (vedením trestného stíhania a väzbou), je vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk postupujú totiž súdy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. Inak povedané, závery súdov pri posudzovaní nastolenej otázky sú výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov súdy viedli k prijatiu toho-ktorého rozhodnutia. Najvyšší súd zároveň zdôraznil, že v zmysle § 442 CSP je navyše viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil krajský súd.

11.3. Vychádzajúc z uvedeného, dospel najvyšší súd k záveru, že prípustnosť dovolania sťažovateľa z § 421 ods. 1 písm. c) CSP nevyplýva, a preto podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie sťažovateľa odmietol.

12. Po oboznámení sa s napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení všetkými pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa podstatnými otázkami súvisiacimi s predmetom ústavnej sťažnosti zaoberal a dal na ne dostatočné a presvedčivé odpovede, pričom jeho závery sú logické a zrozumiteľné. Najvyšší súd správne poukázal, že dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, ktorým sťažovateľ odôvodnil svoje dovolanie, nie je založený na (prípadne) rozdielnej rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu a odvolacieho súdu. Najvyšší súd zároveň ústavne konformne konštatoval, že konkrétna výška náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím (vedením trestného stíhania

a väzbou) je vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pričom v tejto súvislosti v súlade s § 442 CSP zdôraznil, že v rámci dovolacieho konania je najvyšší súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil krajský súd. Sťažovateľ pritom v ústavnej sťažnosti na túto konkrétnu argumentáciu najvyššieho súdu relevantne nereaguje, resp. sťažovateľ ústavne relevantne nerozporuje tieto konkrétne závery, ku ktorým najvyšší súd dospel v odôvodnení napadnutého uznesenia. Ústavný súd preto argumentáciu sťažovateľa v ústavnej sťažnosti nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu.

13. Ústavný súd tiež nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako nezistil, že by posudzované uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Ingerencia ústavného súdu do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Možno tak uzavrieť, že odmietnutie dovolania sťažovateľa bolo založené na racionálnom a ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

14. Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o jeho zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Posúdenie prípustnosti dovolania zo strany najvyššieho súdu, osobitne jeho závery však podľa názoru ústavného súdu takéto nedostatky v danom prípade nevykazujú. Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, ústavný súd dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

15. Ústavný súd taktiež pripomína, že nie je „skutkovým súdom“, sám dokazovanie spravidla nevykonáva, jeho úlohou nie je vystupovať ako súd tretej či štvrtej inštancie, a preto nie je v zásade ani oprávnený do skutkových záverov všeobecných súdov (okrem už uvedených prípadov) zasahovať (II. ÚS 472/2014).

16. Ústavný súd tak pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažovateľom napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v ničom nesignalizuje možnosť porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel

k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 3 ústavy:

17. Sťažovateľ taktiež namietal, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo aj k porušeniu jeho práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa čl. 46 ods. 3 ústavy. Ústavný súd k označenému právu uvádza, že predmetné právo, jeho rozsah a podmienky jeho uplatnenia sú dané zákonnou úpravou. Keďže ústavný súd odmietol tú časť ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich práv nedostatočným a arbitrárnym posúdením jeho nároku, uvedené nevyhnutne vedie ústavný súd k záveru o zjavnej neopodstatnenosti aj vo vzťahu k tomuto osobitnému právu podľa ústavy (II. ÚS 77/2023), a preto ústavný súd aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru:

18. Sťažovateľ tiež namietal porušenie svojho práva podľa čl. 13 dohovoru, podľa ktorého každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností. Ústavný súd uvádza, že z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom (III. ÚS 38/05, II. ÚS 99/2011, III. ÚS 399/2015).

19. Právo na účinný právny prostriedok nápravy (opravný prostriedok) sťažovateľovi odopreté nebolo. Sťažovateľ mal k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý aj využil podaním žaloby, odvolania, dovolania a ústavnej sťažnosti, a tak bola jeho právam poskytnutá ochrana jednak zo strany okresného súdu, krajského súdu aj najvyššieho súdu, ktoré sa žalobou, odvolaním a dovolaním sťažovateľa zaoberali a jeho súdny spor rozhodli, ale aj zo strany ústavného súdu. Ústavný súd preto konštatuje, že v predmetnej veci nezistil súvislosť medzi namietaným porušením čl. 13 dohovoru, ktorý upravuje právo na účinný prostriedok nápravy, a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

20. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v rámci predbežného prerokovania v časti namietajúcej porušenie práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu